

РЕШЕНИЕ

№ 52

гр. Русе, 10.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – РУСЕ в публично заседание на двадесет и осми март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Палма Тараланска

при участието на секретаря Десислава Ботева
като разгледа докладваното от Палма Тараланска Търговско дело №
20224500900319 по описа за 2022 година

за да се произнесе, съобрази следното:

Иск по чл.422 ГПК вр. чл.538 ТЗ.

Делото е образувано по искова молба на В. Д. Г., ЕГН***** от гр. С., подадена чрез пълномощник адвокат В. Ч., АК-В., против С. Д. И., ЕГН***** от гр. Р..

Делото е образувано по постъпила искова молба от В. Д. Г., ЕГН***** от гр. София чрез адв. С. Ч. – АК В. против С. Д. И., ЕГН***** от гр. Р., с която е предявен иск с правно основание чл. 422, ал.1 ГПК – за съществуване на вземане, оспорено по реда на чл. 414 и чл. 415 ГПК. Вземането е основано на Запис на заповед от 01.01.2019 г. с издател С. Д. И. и падеж 21.12.2019 г., за сумата от 500 000 евро, задължението по което ищецът твърди, че не е изпълнено и от която претендира частично сумата от 50 000,00 евро. Ищецът В. Д. Г. претендира съдът да признае за установено по отношение на С. Д. И., съществуването на вземането му за сумата 50 000 евро, представляваща неизплатено задължение по запис на заповед от 01.01.2019г., издаден от С. Д. И. в полза на В. Д. Г., с падеж 21.12.2019г., ведно със законна лихва върху сумата от 50 000 евро, считано от 30.06.2022г. до окончателно изплащане на вземането, за което е издадена заповед № 1738

от 30.06.2022 г. за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл.417 ГПК по ч.гр.д. № 3531/2022 г. по описа на РРС. Претендира и направените разноси.

Постановено е връчване на препис от исковата молба с приложените към нея писмени доказателства на ответната страна, с указание да подаде писмен отговор в двуседмичен срок, задължителното съдържание на отговора и последиците от неподаването му. В срока по чл.367, ал.1 ГПК е постъпил писмен отговор, в който са развити доводи за неоснователост на ищцовата претенция. Заявява, че в лично качество не дължи каквато и да е сума на ищеца. Единствената косвена сделка с негово участие е по повод сключен договор за продажба на дялове от капитала на „Виа Сити Строй“ЕООД от 21.11.2019г. между Д. П.-продавач и представляваното от нея дружество-купувач „Вилипал“ ЕООД, по който Д. П. бил представляван от ищеца В. Г. по силата на пълномощно с нотариална заверка на подписите. Прехвърлянето на дружествените дялове и новия едноличен собственик на капитала във „Виа Сити Строй“ЕООД били вписани по партидата на дружеството в Търговския регистър. Оспорва се поемането на визираното в ценната книга задължение и положения подпис, като се иска да бъде открито производство по чл. 193 ГПК.

С подадената допълнителна искова молба чрез пълномощник адвокат В. Ч., ищецът оспорва наведените в ОИМ възражения за наличие на каузални правоотношения с ищеца или трети лица и ги счита за ирелевантни и по същество-недопустими. Сочи, че възражения за наличие на каузално правоотношение може да бъде направено с възражението по чл.414 ГПК, срещу заповедта за изпълнение, каквото в случая липсва, поради което те се явяват преклудирани. Счита, че само ако подобно възражение е въведено по реда на чл.414 ГПК, то би подлежало на разглеждане в настоящето производство по чл.422 ГПК. Твърди, че в случая намира приложение разрешението, дадено с т.17 на ТР№ 4/2013г. от 18.06.2014г. по т.д.№4/13г. на ОСГТК на ВКС, според което при редовен от външна страна менителничен ефект и направено общо оспорване на вземането от ответника, ищецът не е длъжен да сочи основание на поетото от издателя задължение за плащане и да доказва възникването и съществуването на вземане по каузално правоотношение между него като поемател и длъжника-издател по повод или във връзка с което е издаден записът на заповед.

Счита, че допускането до разглеждане на подобно възражение за първи път с ОИМ би довело до необходимост от изменение на основанието на иска, което се допуска от съда, при преценка дали това е уместно с оглед защитата на ответника. При подадено общо възражение срещу заповедта за изпълнение, ищецът формира основанието на иска по реда на ТР№4/2013г. и няма задължение да сочи основание за поемане на спорното задължение.

С допълнителната искова молба ищцовата страна заявява, че ще се ползва от оспорения документ и прави искане за назначаване на съдебно-графологична експертиза с конкретно посочени въпроси.

Допълнителен отговор на допълнителната искова молба няма депозиран.

С оглед на редовно разменените книжа и направените възражения и доказателствени искания, съдът се е произнесъл с определение по въпросите, визирани в разпоредбата на чл.374, ал.1 ГПК.

Съдът определя правната квалификация на предявените искове като такива – чл. 422, ал.1 ГПК – иск за съществуване на вземане, оспорено по реда на чл. 414 и чл. 415 ГПК,

Съдът счита така предявените искове за вземане в произтичащо от запис на заповед 01.01.2019 г. в размер в размер на 50 000,00 евро – главница, ведно със законната лихва върху нея, считано от 30.06.2022 г. до окончателното изплащане на вземането за допустими и ги поставя на разглеждане.

След преценка на събраните по делото доказателства, съдът приема за установено следното от фактическа страна: По ч.гр.д.№ 3531/2022г. по описа на РРС, по заявление на В. Д. Г. по чл.417 ГПК е издадена заповед по чл.417 ГПК, срещу С. Д. И. за сумата 50 000 евро, ведно със законна лихва от 30.06.2022г. както и държавна такса и разноски. Посочено е, че вземането е частично и произтича от запис на заповед, издаден на 01.01.2019г. общо за сумата 500 000 евро, с падеж на 21.12.2019 г. С. И. е подала в срок възражение по чл.414 ГПК срещу заповедта, като е заявила, че не дължи посочената сума. Искът по чл.422 ГПК е предявен в срок, поради което е допустим и подлежи на разглеждане по същество.

По делото е представен документ, запис на заповед, в заверен препис /л.4/, видно от който на 01.01.2019г. в гр.София, С. Д. И., с посочени ЕГН,

лична карта и постоянен адрес, неотменимо и безусловно се задължила да плати на В. Д. Г., с посочени ЕГН, лична карта и адрес, сумата 500 000 евро. Посочен е падеж на запис на заповед - 21.12.2019г., че е платим без протест и разноси, както и място и дата на издаване гр.София, 01.01.2019г. Положен е подпис на издател и са изписани ръкописно имената С. Д. И.. По делото е прието заключение на съдебно-почеркова експертиза, по което вещото лице е дало категорично заключение, че подписа и ръкописно написаните три имена в запис на заповед са изготвени от С. И..

Въз основа на така установените факти, съдът достига до следните правни изводи:

Според задължителните указания по т. 17 от ТР № 4/18.06.2014 г. по тълк. д. № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС и трайната практика на съда по чл. 290 от ГПК, предмет на производството по чл. 422, ал. 1 ГПК при предявен иск за установяване на вземане по запис на заповед, въз основа на който е издадена заповед за незабавно изпълнение в хипотезата на чл. 417, т. 9 /сега т.10/ ГПК, е съществуването на вземането, основано на запис на заповед. Записът на заповед е самостоятелна правна сделка от категорията на абстрактните, при която основанието стои извън съдържанието на документа.

С оглед на това, в производството по чл. 422, ал. 1 ГПК ищецът-кредитор, който се е снабдил със заповед за изпълнение въз основа на запис на заповед, доказва вземането си, основано на менителничния ефект - съществуването на редовен от външна страна запис на заповед, подлежащ на изпълнение. Когато ответникът-длъжник се защитава срещу иска с общо оспорване на вземането, ищецът кредитор не е длъжен да сочи основание на поетото със запис на заповед задължение и да доказва възникването и съществуването на каузално правоотношение между него и издателя по повод или във връзка с което е издаден запис на заповед. Доказването на каузалното правоотношение като причина за издаването на запис на заповед е необходимо в случай на обвързаност на запис на заповед с каузалното правоотношение, от което длъжникът черпи релативни възражения, относими към погасяването на вземането по запис на заповед. С въвеждането на твърдения или възражения от поемателя или от издателя за наличието на каузално правоотношение, по повод или във връзка с което е издаден редовният запис на заповед, се разкрива основанието на ценната книга. В тази

хипотеза в производството по чл. 422 ГПК на изследване подлежи и каузалното правоотношение доколкото възраженията, основани на това правоотношение, биха имали за последица погасяване на вземането по запис на заповед. В този случай всяка от страните доказва фактите, на които основава твърденията и възраженията си, обуславящи съществуването, респ. несъществуването на вземането по запис на заповед, като, ако бъде доказано едно от твърдените каузални правоотношения спорът ще бъде решен с оглед на действителните отношения между страните по него и връзката им със запис на заповед. В производството по чл. 422 ГПК ищецът носи тежестта да установи редовен от външна страна запис на заповед, Интерес, но не и задължение за установяване на каузална причина на издаване на запис на заповед, ищецът би имал само с цел преодоляване защитата на ответника.

В случая в исковата молба ищецът не сочи каузално правоотношение, във връзка с което да е поето задължението по запис на заповед от ответницата. Процесуалната позиция на ответницата-възражението, че не дължи нищо на ищеца, а имала отношения с него само по повод договор за продажба на дялове, сключен между „Виа Сити Строй“ЕООД, представлявано от ищеца по силата на упълномощаване от законния представител и „Вилипал“ЕООД, представлявано от нея, съдът квалифицира като общо оспорване на вземането по запис на заповед. С оглед указанията в цитираното ТР № 4/18.06.2014 г. по т. д. № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС, това оспорване не създава задължение за ищеца да сочи и да доказва каузално правоотношение като основание за възникване на вземането. В този смисъл е и практиката на ВКС, формирана по реда на чл. 290 ГПК с решение №17/16.02.2015г. по т.д.№116/2014 на ВКС, II ТО, решение № 12/30.01.2015г. по т.д.№ 2714/2013г. на ВКС, I ТО, решение №38/11.09.2015г. по т.д.№ 854/2012 на ВКС, II ТО. Неоснователен е довода на ищеца, че възражение за каузално правоотношение ответницата е следвало да направи във възражението по чл.414 ГПК. Макар, че такова възражение ответницата не е релевирала, този довод е несъстоятелен и в разрез с цитираното ТР и константната съдебна практика. Направените от ответницата възражения съдът намира за неоснователни и недоказани.

Записът на заповед е абстрактна сделка, като задълженията по нея възникват само по силата и въз основа на издадената ценна книга. Поначало задължението на издателя на заповедта е независимо от причините, заради

които е било поето. Издателят на записа може да преодолее абстрактния характер на поетото от него менителнично задължение и да се освободи от него като както бе посочено, релевира наличието на каузално отношение с поемателя на ценната книга и докаже, че задълженията по това отношение са погасени, отпаднали или недействителни. В случая позоваване на каузално отношение липсва. Съгласно чл. 538 от ТЗ издателят на записа на заповед е задължен по същия начин като платецът при менителницата. Съгласно чл. 481, ал.1 ТЗ с приемането платецът се задължава да плати менителницата на падежа. При записа на заповед със самото издаване издателят поема задължение да плати.

Във връзка с направеното от ответницата оспорване автентичността на записа на заповед е изготвено заключение на вещо лице-експерт криминалист почеркови експертизи, което съдът възприема изцяло, като компетентно и обосновано. Вещото лице дава категорично заключение, за това, че ръкописно изписания текст на трите имена на ответника, както и положения подпис за издател в записа на заповед от 01.01.2019г. са изготвени от ответницата. Като частен документ, който е подписан от ответницата, записа на заповед е доказателство, че изявленията, съдържащи се в него са направени от нея, предвид разпоредбата на чл.180 ГПК, вкл. и относно датата на издаването.

Процесният запис на заповед съдържа всички изискуеми от ТЗ реквизити посочени в чл. 535, т. 1-7 ТЗ, вр. ал.3 на чл.536 ТЗ. Място на плащане в ефекта не е посочено, но според ал.3 на чл. 536 ТЗ, ако не е уговорено друго, мястото на издаване се смята за място на плащането. Ето защо, записът на заповед съдържа всички изискуеми реквизити и е действителен. В него е посочено, че сумата по записа на заповед 500 000 евро е с падеж 21.12.2019 г., т.е. падежът е определен по реда на чл.486, т.4 ТЗ - на определен ден.

След като записът на заповед съдържа необходимите съгласно чл. 535 ТЗ реквизити, то с настъпване на падежа за издателя се поражда задължението за заплащане на сумата по него. Падежът на записа на заповед към датата на подаване на заявлението по чл.417 ГПК /29.06.2022 г./ е настъпил, не се твърди и няма отбелязване върху записа на заповед да е извършвано плащане на суми по него съгласно чл. 492, вр. чл.537 ТЗ,

следователно задължението на ответницата за процесната сума по записа на заповед не е погасено, падежът му е настъпил и то е изискуемо. Ответницата не е доказала да е погасила задължението чрез плащане или друг предВ. в закона способ, поради което вземането в предявения размер съществува. Искът е основателен и доказан и следва да бъде уважен изцяло така, както е предявен.

С оглед изхода на спора, в тежест на ответницата са направените от ищеца разноски в заповедното производство по ч.гр.д.№ 3531/2022г. по описа на РРС общо в размер на 2 955,83 лв, от които 1 955,83 лв - държавна такса и 1 000 лв адвокатско възнаграждение, както и направените в настоящото производство разноски – 1 955,83 лв. държавна такса и 2 000 лв адвокатско възнаграждение.

По изложените съображения, Окръжният съд

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО съществуването на вземане на В. Д. Г., ЕГН*****, от гр. С., ул. "Г."№* от С. Д. И., ЕГН*****, от гр. Р., ул. "А." №*** за сумата 50 000 евро /петдесет хиляди евро/, частично от 500 000 евро, дължима по запис на заповед, издаден на 01.01.2019г. в гр.София, с падеж 21.12.2019 г., ведно със законна лихва, считано от 30.06.2022г. до окончателното ѝ изплащане, за което вземане е издадена заповед № 1738 от 30.06.2022 г. за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл.417 ГПК по ч.гр.д.№ 3531/2022г. по описа на РРС.

ОСЪЖДА С. Д. И., ЕГН*****, от гр. Р., ул. "А." №***, да заплати на В. Д. Г., ЕГН *****, от гр. С., ул. "Г." №*, разноски общо в размер на 5 911,66 лв, от които 2 955,83 лв направени в производството по ч.гр.д.№ 3531/2022г. по описа на РРС и 3 955,83 лв направени в производството по търг. дело № 319/2022 г. по описа на РОС за държавна такса и адвокатско възнаграждение за всяка от инстанциите.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване в двуседмичен срок от връчването му на страните пред Апелативен съд гр. Велико Търново.

Съдия при Окръжен съд – Русе: _____